

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/13
6098 S. TBK/51

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/386
Karar No. 2025/11286
Tarihi: 03.07.2025

●İŞ KAZASINDAN DOĞAN TAZMİNAT DAVASI
●KUSUR RAPORUNA İTİRAZ ETMEYEN TARAF
ALEYHİNE USULÜ KAZANILMIŞ HAK
DOĞACAĞI

ÖZETİ: Bilindiği üzere HMK'nun 30.maddesi kapsamında düzenleme altına alınmış olan "Usul Ekonomisi" ilkesine göre de Hâkim, yargılamanın makul süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlüdür. Aynı Kanun'un 26.maddesinde düzenlenen "Taleple Bağlılık" ilkesi kapsamında hakimin tarafların talepleri aşılarak karar veremeyeceği düzenleme altına alınmıştır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 18.02.2021 tarih ve 2018/10(21)-94 E.- 2021/111 K. sayılı ilamında da açıkça belirtildiği gibi " Bir tarafın bilirkişi raporuna itiraz etmemesi ile diğer (bilirkişi raporuna itiraz eden) taraf lehine usulî kazanılmış hak doğar. Yani bir taraf bilirkişi raporuna itiraz etmez, diğerinin itirazı üzerine yeni bir bilirkişi incelemesi yaptırılır ve ikinci bilirkişi raporu birinci rapora itiraz edenin daha da aleyhine olursa, ilk rapora itiraz etmeyen taraf bakımından ilk bilirkişi raporu kesinleştiğinden ve bununla diğer taraf lehine usulî kazanılmış hak doğduğundan, mahkemenin ilk bilirkişi raporuna göre karar vermesi gerekir (Kuru, B., Hukuk Muhakemeleri Usulü, İstanbul 2001, Cilt:3, s. 2753)"

Taraflar arasındaki iş kazasından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, İlk Derece Mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince taraf vekillerinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Semra Şiner tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili, davalı iş yerinde çalışan müvekkilinin, 02.10.2011 tarihinde davalı şirkete ait Adnan Menderes Mah. Yeni Devlet Hastanesi Karşısı Ergani adresinde bulunan bina inşaatında kalıp çirozlarının sökülmesi esnasında 2. kattan düşerek yaralandığını, işverenin işyerinde gerekli önlemleri almadığını, işverenin kusurlu olduğunu, bu kaza nedeniyle müvekkilinin maddi ve manevi zarara uğradığını beyanla, HMK madde 107 kapsamında 50,00 TL geçici iş göremezlik, 50,00 TL sürekli iş göremezlik zararının ve 500.000,00 TL manevi zararların davalı işverenden tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davacı vekili, 29.11.2022 tarihli dilekçesiyle sürekli iş göremezlik zararını 806.983,87 TL'ye artırmıştır.

II. CEVAP

Davalı şirket vekili, müvekkili şirket ile taşeron Ali Ersin arasında imzalanan 11.07.2011 tarihli sözleşme gereğince müvekkilinin taahhüdünde bulunan Tek City konut inşaatının, proje şartnameleri tekniğine ve amacına uygun yapıldığını, müvekkili şirkette çalışan davacının yaşadığı iş kazası neticesinde tazminat talebinde bulunmasının mümkün olmadığını, 02.10.2011 tarihinde meydana gelen kazanın oluşumunda kusurun tamamen davacıda olduğunu, müvekkilinin kusuru bulunmadığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararında özetle, davanın kısmen kabulüne, 725.660,61 TL net sürekli iş görmezlik tazminatının ve 40.000,00 TL net manevi tazminatın 02/10/2011 kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizleri ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, sürekli iş görmezlik ve manevi tazminata ilişkin fazlaca taleplerin reddine, geçici iş görmezlik tazminat talebinin reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararına karşı taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili, müvekkilinin %40 sürekli iş göremez kaldığını, manevi tazminat talebinin ve davasının tümüyle kabul edilmesi gerektiğini ifade ederek İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

Davalı şirket vekili, kararın usule ve yasaya aykırı olduğunu, davanın tümüyle reddi gerektiğini, davacının soruşturma aşamasında kendi kusuru ile kazanın meydana geldiği yönünde kabulü bulunduğunu, müvekkili aleyhine değerlendirilen kusuru kabul etmediklerini, davacıdaki sürekli iş göremezlik oranının kazayla ilgisi bulunmadığını ileri sürerek ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasını ve davanın reddini talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kısmen kabulüne dair ilk derece mahkemesi kararının tarafların iddia ve savunmalarına, dosya kapsamına, hükmün dayandığı deliller ve kanuni gerektirici sebeplere, delillerin taktirinde isabetsizlik görülmemesine göre HMK 355. maddesi kapsamında kamu düzenine de aykırı bir husus bulunmadığının anlaşıldığı gerekçesiyle taraf vekilleri tarafından yapılan istinaf taleplerinin esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde istinaf dilekçesinde ileri sürdüğü itirazlarını yineleyerek Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılmasına, İlk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, iş kazasından kaynaklanan maddi tazminat istemine ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369. maddesinin birinci fıkrası ile 371. maddesi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 13, 16, 20 ve 21.maddeleri ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 77. maddesi

3. Değerlendirme

Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına,

yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre, davalı vekilinin aşağıdaki bent kapsamı dışındaki sair temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Dosya kapsamından; Mahkemece Bölge Adliye Mahkemesinin 2023/1719 Esas 2023/1569 Karar sayılı kaldırma ilamı öncesi yürütülen yargılama sırasında tarafların kusur oran ve aidiyetlerinin tespitine yönelik 23.10.2020 tarihli kusur raporu aldırıldığı, aldırılan raporda davacının %40, davalı işverenin ise %60 oranında kusurlu olduğunun tespit edildiği, taraf vekillerinin anılan rapora itiraz etmediği, rücu dosyasında aldırılan rapor ile çelişki meydana gelmesi nedeni ile yeniden kusur raporu aldırıldığı, aldırılan 21.06.2021 tarihli raporda ise davacının %20, davalı işverenin %80 oranında kusurlu olduğunun tespit edildiği, Mahkemece hesap raporu aldırıldığı, aldırılan 04.11.2022 tarihli raporda davacının sürekli iş göremezlik oranının ATK 2.Üst Kurulunca belirlenen %36,2 oranının esas alınması ile davacının %40, davalı işverenin %60 oranında kusurlu olduğunun kabulü halinde maddi zararın C seçeneğinde 544.245,46 TL olarak hesaplandığı, bilirkişi tarafından ihtimalli hesaplama yapılarak diğer seçenekte dosyadaki mevcut kusur raporlarına göre davalı işverenin %80 oranında kusurlu olduğunun kabulü halinde ise zararın 725.660,61 TL olarak hesaplandığı, Mahkemece kaldırma ilamı öncesi tesis edilen kararında davacının 23.10.2020 tarihli kusur raporuna itiraz etmemesi nedeni ile davalı lehine usulü kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle C seçeneğine itibarla davacı lehine 544.245,46 TL maddi tazminata hükmolunduğu, kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edildiği, Bölge Adliye Mahkemesi kaldırma ilamında Mahkemece davalı lehine usulü kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle 23.10.2020 tarihli rapora itibar edilmesinin aynı rapora davalı tarafça da itiraz edilmediği gerekçesiyle hatalı olduğu belirtilerek rücu dosyası da getirtilerek kusur oranlarının değerlendirilmesinin gerektiği belirtilerek mahkeme kararının kaldırıldığı, Mahkemece kaldırma ilamı sonrası rücu dosyasının getirtilindiği, rücu dosyasının istinaf ilamı ile kesinleştiği ve rücu dosyasında Mahkemenin %80 işveren kusurunu esas aldığı gerekçesiyle kaldırma ilamı öncesi aldırıldığı 04.11.2022 tarihli hesap raporunun %80 işveren kusuruna göre hesaplama yapan seçeneği esas alınmak suretiyle davacı lehine 725.660,61 TL maddi tazminata karar verildiği anlaşılmaktadır.

6100 sayılı HMK'nın 266.maddesine göre Mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. (Değişik cümle: 03.11.2016-6754/49 md.) Ancak genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz. (Ek cümle: 03.11.2016-6754/49 md.) Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduğunu belgelendirmedikçe, bilirkişi olarak görevlendirilemez. Aynı Kanun'un 281/1. maddesine göre "Taraflar, bilirkişi raporunun, kendilerine tebliği tarihinden itibaren

iki hafta içinde, raporda eksik gördükleri hususların, bilirkişiye tamamlattırılmasını; belirsizlik gösteren hususlar hakkında ise bilirkişinin açıklama yapmasının sağlanmasını veya yeni bilirkişi atanmasını mahkemeden talep edebilirler.(Ek cümle:22.07.2020-7251/24 md.) Bilirkişi raporuna karşı talebin bu süre içinde hazırlanmasının çok zor veya imkânsız olması ya da özel yahut teknik bir çalışmayı gerektirmesi hâlinde yine bu süre içinde Mahkemeye başvuran tarafa, sürenin bitiminden itibaren işlemeye başlamak, bir defaya mahsus olmak ve iki haftayı geçmemek üzere ek süre verilebilir düzenlemesi yer almaktadır.

Bilindiği üzere HMK'nun 30.maddesi kapsamında düzenleme altına alınmış olan "Usul Ekonomisi" ilkesine göre de Hâkim, yargılamanın makul süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlüdür. Aynı Kanun'un 26.maddesinde düzenlenen "Taleple Bağlılık" ilkesi kapsamında hakimin tarafların talepleri aşarak karar veremeyeceği düzenleme altına alınmıştır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 18.02.2021 tarih ve 2018/10(21)-94 E.-2021/111 K. sayılı ilamında da açıkça belirtildiği gibi " Bir tarafın bilirkişi raporuna itiraz etmemesi ile diğer (bilirkişi raporuna itiraz eden) taraf lehine usulî kazanılmış hak doğar. Yani bir taraf bilirkişi raporuna itiraz etmez, diğerinin itirazı üzerine yeni bir bilirkişi incelemesi yaptırılır ve ikinci bilirkişi raporu birinci rapora itiraz edenin daha da aleyhine olursa, ilk rapora itiraz etmeyen taraf bakımından ilk bilirkişi raporu kesinleştiğinden ve bununla diğer taraf lehine usulî kazanılmış hak doğduğundan, mahkemenin ilk bilirkişi raporuna göre karar vermesi gerekir (*Kuru, B., Hukuk Muhakemeleri Usulü, İstanbul 2001, s. 2753*)"

Somut olayda taraf vekillerinin 23.10.2020 tarihli kusur raporuna itiraz etmemesi nedeniyle dava konusu iş kazasının meydana gelmesinde davacının %40, davalı işverenin %60 oranında kusurlu olduğu hususunun kesinleştiği, Mahkemenin kaldırma ilamı öncesi 15.12.2022 tarihli karar ve gerekçesinin yerinde olduğu gözetilmeksizin kaldırma ilamı sonrası davalı işverenin %80 oranında kusurlu olduğu kabulü ile hesaplanan maddi tazminat tutarı dikkate alınarak karar verilmesi hatalı olmuştur.

O halde Mahkemece yapılacak iş; davacının maddi zararının 04.11.2022 tarihli hesap raporunda davacı kazalının %40 , davalı işverenin %60 oranında kusurlu olduğu ve davacının sürekli iş göremezlik oranının %36,2 olarak kabulü ile hesaplama yapılan C seçeneğinde belirtilen 544.245,46 TL maddi tazminata göre hüküm altına almak ve taraflar lehine oluşacak usulî kazanılmış haklara riayet eden bir karar tesis etmekten ibarettir.

KARAR:

Açıklanan sebeplerle,

Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN**

KALDIRILMASINA,

İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA,**

Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgisine iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

03.07.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.